

SZARVASI UJSÁG

A SZARVASI JÁRÁS PÁRTKÖZI HETILAPJA
MEGJELENIK MINDEN PÉNTEKEN.

FASANG ÁRPÁD:

Mit ad a demokrácia?

Jogot, hatalmat és munkát. Bizonyos jogokat minden rendszer ad. A demokrácia azonban nem részleteket kínál fel a jogból, hanem a teljes jogot, vagyis a törvényalkotásban való részvételt biztosítja.

Az emberi közösség életét mindig a törvény irányítja. Ez azt jelenti, hogy az uralkodik a közösség fölött, aki a törvényt hozza. Az osztályuralomban kevesen, a maguk érdekeinek megfelelően, a demokráciában pedig maga a nép, saját szükségletei szerint hoz törvényt. A demokráciában mindenki résztvesz a törvényalkotásban. A törvényhozó képviselők közvetlenül, a választók pedig közvetve azáltal, hogy szavazatukkal másokat bíznak meg azzal, hogy őket a törvényhozásban képviseljék.

Ezért próbaköve minden demokráciának a választójogi törvény. Büszkék lehetünk arra, hogy a magyar választójogi törvény az egyik legdemokratikusabb ilyen alkotás.

A demokrácia első ajándéka az, hogy a szabad választójoggal mindenkinek módot ad az őszinte megnyilatkozásra. A magyar választójog nemcsak megszövegezésben demokratikus, de meggyőződésünk, hogy kivételben is az lesz. Ezt a meggyőződésünket a demokratikus pártok vezetőinek komoly őszinte kijelentéseire alapítjuk.

Ezzel a törvénnyel, és a választás tisztaságát biztosító komoly ígéretekkel olyan jogot kapott a magyar nép, amelyet ezeréves történelme alatt egyszer sem tettek le a kezébe.

Ez a jog a magyar demokrácia első ajándéka.

A magyar demokrácia második ajándékaként a hatalmat jelöltem meg. A hatalom tulajdonképpen nem más, mint a jog gyakorlása. Aki ismeri jogait és módja is van azokat gyakorolni, annak hatalom van a kezében.

A hatalom gyakorlására egy országon belül háromféle lehetőség van, vagy ember kezében van a hatalom, vagy egy osztály, esetleg párt gyakorolja azt, végül, hogy a hatalom birtokosa maga a nép. Az első esetben abszolút uralomról, a másodikban osztályuralomról, a harmadikban demokráciáról van szó. Maga a demokrácia szó is a nép uralmát jelenti.

A demokráciában a nép a törvényalkotásban való részvétel alkalmával jogával él, a törvények végrehajtásával pedig hatalmát gyakorolja.

Ahol a törvény nem a nép érdekében születik meg, ott min-

Ma: Hadifogoly szolgálat és sporttudósítás

Hazahozták Szálasit és társait

Részletesen megtárgyalták Londonban
a Magyarországgal kötendő békét

A „Szarvasi Haladó Értelmiség” seregszemléje

A külügyminiszterek

tanácsának befejezése után a külügyminiszterek helyettesei továbbra is Londonban maradnak.

Molotov a szovjet küldöttség több tagjával repülőgépen Moszkvába hazautazott.

Tegnap délután a magyar kormány tagjai minisztertanácsot tartottak Vörös János elnöklésével és elsősorban a hadisegélyről, hadigondozásról és az újjáépítési közmunkakötelezettségről előterjesztett javaslatokat fogadták el.

A londoni tanácskozásokon részletesen megtárgyalták Romániával, Olaszországgal, Finnországgal, Bulgáriával és Magyarországgal kötendő békeszerződéseket és néhány lényeges pontban megegyezés jött létre a miniszterek között.

Közszemlére köteles kitenni a hozzá megküldött névjegyzéket városokban a polgármester, községekben az előljáróság okt. 12-13-14-én.

Az indokinaai zavargások egyre fokozódnak és az angol hirszolgálat jelen-

tése szerint már polgárháboru méreteit öltik.

Benjamin Gigli, a világ-hírű tenorista hazatért Rómába.

Hamburg közelében eddig ismeretlen Krupp-gyártelepet fedeztek fel. A gyártelep sértetlen volt, mint-hogy a háboru ideje alatt mindvégig elkerülte a szövetséges bombázók figyelmét.

Amerikai repülőgépen megérkeztek Mátyásföldre a fő-hazaérülők: Szálas, Bárdossy, Imrédy, Endre László és társaik.

dig hatalmas karhatalmi apparátust kell alkalmazni a törvény végrehajtásához. Ezért kénytelen mindenféle osztályuralom a karhatalomra támaszkodni.

A demokráciának minden rendszerrel szemben egy óriási előnye az, hogy benne a törvény megalkotója és egyben végrehajtója is maga a nép. Itt tehát a nép a saját maga által hozott törvényeknek engedelmeskedik. A törvényisztelet mindig annál nagyobb, minél inkább azonosítja magát a nép a törvénnyel. A demokráciában a legteljesebb a törvénnyel való azonosulás. Ezzel magyarázható az, hogy demokratikus államokban találjuk mindig a legnagyobb törvényiszteletet és a legkisebb karhatalmi szervezetet.

Vannak, akik a törvényben a szabadság korlátját látják. Akik a szabadságot úgy értelmezik, hogy minden szabad, ami nekem jó, azoknak a törvény tényleg korlát, de akik a szabadságot úgy fogják fel, hogy „minden szabad, ami másnak jó”, azoknak, a törvény a leghivebb segítőitársuk.

A demokrácia tehát a törvényalkotás lehetőségével jogot, an-

nak végrehajtásával pedig hatalmat ad.

A jog és a hatalom azonban csak irányítója az emberi életnek, de nem azonos vele. Az emberi élet tartalmát mindig a munka adja. A jog és annak megvalósítója a hatalom, csak arra való, hogy elossa a munkát és annak gyümölcsét, de nem helyettesítheti a munkát. Amelyik kormányzat igazságosan osztja el a munkát és jövedelmét, az jó kormányzat, amelyik azonban egyiknek csak munkát, a másiknak csak jövedelmet ad, az rossz rendszer. A demokrácia senkit sem zár ki a jogokból, de ugyanakkor azt sem engedheti meg, hogy bárki is kibújhassa magát a munka alól. Mert minden henyélő helyett valaki másnak kell a munkát elvégeznie. Ezt az igazságtalanságot pedig a demokrácia nem tűri. A demokráciában csak a dolgozóknak van helyük. Úgy is mondhatnánk, hogy a demokráciába való belépéskor mindenki a munkájával váltja meg a jegyét.

A demokrácia tehát nemcsak az egyenlő jogok gyakorlását biztosító politikai rendszer, hanem a dolgozók munka és érdekkö-

zössége is. Ezért adja a demokrácia a jog és a hatalom mellé harmadiknak a munkát.

És ezt a hármat együtt adja. Ha válogatok ezekből és csak egyiket vagy másikat vállalom, akkor abból nem lesz demokrácia.

Ha csak jogokat követelek magamnak, akkor ezt csak mások jogainak rovására tehetem meg, ha csak hatalom kell nekem, akkor még mindig a régi osztályuralmat álmodom vissza, és végül, ha csak munkám van, akkor csupán szolgája vagyok egy rendszernek és nem független szabad ember.

A demokrácia együtt kínálja fel a jogot, a hatalmat és a munkát. Ezért a legemberibb, a legteljesebb életforma.

Akarunk-e demokráciát? Ha igen, akkor éljünk jogainkkal, becsüljük meg azt a hatalmat, amit a demokrácia biztosít számunkra, és végül munkánkkal álljunk a közösség szolgálatába.

Ezeket a lehetőségeket adja a demokrácia.

Vállalod-e a demokráciát? *

A „Szarvasi Haladó Értelmiség” a demokrácia szolgálatában

Az Árpád-szálló dísztermében dr. Hanzó Lajos október 2-án este magasszivonalú előadást tartott „Demokrácia és értelmiség” címmel. Ez az előadás a „Szarvasi Haladó Értelmiség” most megindult előadássorozatának sikeres bevezetőjét jelenti.

Dr. Hanzó nagy felkészültséggel összeállított kitűnő előadásban ismertette a demokrácia fejlődését és felhívta az értelmiséget a passzivitásból való mielőbbi kilépésre.

Az előadáshoz a fizikai munkások részéről hozzászolt Kohut Mihály, aki az értelmiségnek a munkásság eszméivel szembeni előítéleteit igyekezett megdönteni. Bencsik István az értelmiség passzivitásának igazi okaira mutatott rá és az értelmiséget a kor eszméivel való megismerésre, fokozottabb olvasásra, tanulásra szólította fel. Hódsági Ernő a szellemi munkás és a fizikai munkás közös érdekeiről és csak közösen megvalósítható céljairól beszélt. Fasang Árpád szellemes zárószavával ért véget a „Szarvasi Haladó Értelmiség” első összejövetele.

Kívánatos, hogy a jövőben minél többen látogassák ezeket a fontos, közérdekű és demokráciánkat erősítő és népszerűsítő előadásokat.

A Kommunista Párt szarvasi népgyűlése

A Kommunista Párt szarvasi szervezete vasárnap délután a Piac-téren nagyszabású népgyűlést rendezett, amelyen Szobek András közéleti államtitkár, Keresztes Mihály délkörületi titkár, valamint Birkás Imre id. nemzetgyűlési képviselő szólalt fel.

Utaltak a Kommunista Párt eddigi munkájának fontosságára, melyet a demokrácia megszilárdítása érdekében végeztek. Ismertették a párt programját, valamint a kül- és belpolitikai legégetőbb kérdéseit.

Szobek András államtitkár beszédében visszapillantást vett a háborút megelőző huszonöt esztendő reakciós politikájára, mely az országot romlásba vitte. Ez a népellenes reakció megbujva bár, de még ma is él és alattomosán, állandóan intézi a legfurfangosabb támadásait a fiatal magyar demo-

krácia ellen. A közeledő választásokon kell a méltó választ megadni ezekre a kutmergező munkákra, hogy a nemzet mielőbb hozzáfoghasson gazdasági életének újrendezéséhez. Ennek érdekében feltétlenül szükséges az egység megteremtése, mert csak azai biztosíthatjuk medönthetetlenül demokráciánk hatalmát és tehetjük ütőképesse a reakció minden támadásával szemben. A mai állapotokat túrnunk kell a választásokig, de ne csüggedjünk, hanem elszántan készüljünk a válaszára a sok szenvedésért. Mindenki érezze át, hogy most a nép, a nemzet jövőjéről van szó, döntéséről függ: szabad lesz-e, vagy tovább rabszolga.

A körülbelül tízezer hallgató részvételével megrendezett népgyűlés az Internacionale elnökletével ért véget.

Az UNRRA készenlétben áll Európában

Mint a londoni rádió közölte, az UNRRA, az egyesült nemzetek segélyező és újjáépítő szervezete százezer tehérgépkocsit küld Európába és gondoskodik arról, hogy három szállító repülőgép álljon készenlétben arra az esetre, ha gyors segítségre lenne szükség.

A Független Kisgazdapárt öcsödi és szentandrásai népgyűlése

Szeptember 30-án tartotta a Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt öcsödi és szentandrásai szervezete igen nagy érdeklődéstől kísért népgyűlést, mely gyűlés mind a két helyen a legteljesebb nyugalom, de egyben a legnagyobb lelkesedés jegyében folyt le. Mindkét gyűlésen B. Szabó István honvédelmi államtitkár és Tepliczy János képviselő tartott alkalmi beszámolót a változó pártjának célkitűzéseit. A vendégeket Öcsödön piros-fehér-zöld zászlós lovasbandériummal fogadták, majd Pap László elnök üdvözölte a megjelenteket és a Himnusz hangjaival megnyitotta a gyűlést.

B. Szabó István másfélórás beszédében szólott a néphez. Beszédének lényeges részei ezek voltak:

Független nép — szabad hazában, a magántulajdon elvének

megtartása, nemcsak most, hanem a jövőben is. A nemzeti örökség állandó ápolása, a rend, a jog és a biztonság hármas pillérének mielőbbi visszaállítás.

Tepliczy János nemzetgyűlési képviselő a polgári gondolat mellett való kitartról szólott s arról, hogy az eddig óvatos, tartózkodó földműves vagy paraszt nép teljes kiállással szálljon síkra a zászlóért.

Szentandrás Győri, a kisgazda és polgári párt díszelnöke nyitotta meg a gyűlést. B. Szabó István és Tepliczy János itt is a fentebbi értelemben szólottak a néphez. A lelkes gyűlés mindkét helyen a Szózat hangjaival ért véget és az ezres tömeg melegen ünnepelte a szónokokat, de különösen lelkes ünneplésben részesítette e kiváló közéleti férfiakat a község ifjúsága.

Kétévi börtönre ítélték Sárközi Gábor volt szarvasi csendőrt

A gyulai Népbíróság most tárgyalta Sárközi Gábor volt szarvasi csendőr szakaszvezető ügyét.

Sárközi Gábor a szarvasi zsidók deportálásakor a neki kiszolgáltattott embereket lökdöste, rugdalta, brutálisan bánt ve-

lük. A belső vizsgálatnak elévetelt nőkről durván leszaggettta ruháikat. Ezért őt a Népbíróság bűnösnek mondta ki és cselekedetéért kétévi börtönre ítélte.

Sárközi megkezdte büntetését.

Megszüntették a vas-, acél- és rézfelhasználás korlátozását

Az amerikai hírszolgálat közlése szerint az amerikai hatóságok azonnali hatállyal megszüntették a vas, acél és réz felhasználásának eddigi korlátozását.

BARANYAY MÁRIA:

Kukoricafosztás

Sötétedik. Az ég sötétkék selymén már kigyulladt itt-ott egy-két fényes szemű csillag és hunyorgatva mosolyog le a ködbe vesző föld homályába. Ősz van, szeptember vége, néha szellőjük lovagolnak át a legén láthatatlan könnyed paripákon s nyomukban borzongató hűvösség támad.

A nagy tanyasi udvarban homályos fekete alakok gyülekeznek és körülülük a nagy fekete kukoricahalmot. Sustorgás, motozás, fojtott kacagások zarávára vegyül az alföldi éjszaka kutyavonyítós, őszi csendjébe. Valahonnét egy kocsi nyikorgó, egyre közelebb zörgése hallatszik. Már ide is ért.

A kocsiról érces hang rikkant a sötétbe:

Hely, Andris, Pista!

A két suhanc egy ugrással ott terem s már félre is billentik a kocsit fiatalos szilaj mozdulattal. Terebélyes kukoricahegy keletkezik, már hordják is befele.

Azután akik eddig kint törték, most ők is belevegynének a fosztók csoportjába. Kezdődhet a dalolás, a móka.

—Hát már ideje, hogy meséljen nekünk János bácsi, csendül fel egy ezüstös leányhang.

—No meséljen, meséljen, unsozják a többiek türelmetlenül.

—Osztan, hogy meséljek, ha mindnyájan beszéltek?

—Csend legyen, türelmetlenül népség.

János bácsi két felé törli hatalmas bajszát, elmereng a szeptemberi csillagfényben és fiatalos hangon kezdi: hát úgy vót, azt tudjátok, hogy éhes vót a cigány. De annyira ám, hogy keresztbe állt a szemre az éhségtől. No, gondolta, alszom egyet, legalább elfelejtem az éhséget. El is aludt rögvést. Osz álomban, hogy, hogy nem, úr lett a cigányból. Betért hát egy kávéházba, hun a hajlongó pincér megkérdezte tőle:

— Mit parancsol uraságod?
— Kávét, mondja a cigány,
— Hideget vagy melegét?
— Forró!

No akkor hát kicsit várjon, meg uraságod. A cigány várt, várt. Egyszer csak jön a pincér a párolgó kávéval. Erre már nagyot csettintett nyelvvel a cigány. De hallgassátok csak, mire inni akart belőle: felébredt...

Vakarta is aztán nagy sóvánkoda a borzas fejét.

Hogy a deula üsse meg a szatusomat, miért is nem ittam meg azt a kávét hidegen, akkor most nem lennék éhes.

Az őszi szellő messzire fújja a fiatalos csengő kacagását és nagy hirtelen nőtára gyújtanak:

Sugár magas, jaj de magas a nyárfa teteje, Halvány sárga, de halvány sárga annak a levele, Én is olyan, de én is olyan halvány-sárga vagyok. Volt szeretőm egy csinos barna legény, de az is elhagyott.

Száll, száll a dal magasan a csillagok felé s tán sejtik a csillagok, miről szól a terefe, azért mosolyognak a kukoricafosztókra oly biztatóan ragyogó szemükkel.

Hát bizony csak nem tudok kilenc piros kukorica csövet lenni, hogy lefeküdnék, panaszkodik az egyik lány.

No annélkül oszt reggelig maradhatsz — biztatják a többiek.

Száll, száll a dal, mesék keringnek s közben szaporodik az arany-sárga gyöngyszemekkel kirakott szép kukorica csövek piramis. Susog a csuhé és közben közben messzebb egy-egy csók csattanása lopakodik a hangok zöreje fele.

Ki-ki hazatér, az udvar közepén megfosztva áll a kukorica, s közelebb, hűvös hajnali sugarak szórják szét világosságukat. Hej csillagok, hulló csillagok, im jó a hajnal, távozhattok.

Új energiaforrás

A Szovjetunióban hozzáfogtak az Esztország északkeleti részében levő palaretegtelepek kiaknázásához. Ezen a vidéken a föld sokmillió tonna palát tartalmaz. A palakészletek feltárásával a Szovjetunió gazdasági

élete új olcsó energiaforráshoz jut. Nagy palaipari vállalatokat létesítenek. E palakészletek felhasználásával látják majd el Leningrád 1947. októberéig 60 ezer, a következő évben már 300 ezer lakását gázzal.

— Orvosi hír. Dr. Rózsfalvi János orvos, fogászati rendelését megkezdte. I. ker. Csáky-u. 94. (volt Ribárszky-rendelő).

— Ügyvédi hír. Dr. Donner Tibor ügyvéd visszaérkezett és ügyvédi gyakorlatát III. 85 sz. e. ismét megkezdte.

Emlékezzünk...

az aradi vértanúkra és mindenre, ami az utolsó 25 esztendő alatt történt.

A dicsőséges 48-as hőnvédzásokra, melyet gyászfátyollal vont be ugyan az aradi vértanúk mártír-sága, de melyeket a Szovjet-Unió nemes gesztusaként ismét itt-hon őrizhetünk, mint a magyar szabadságeszme halhatatlan ereklyéit.

A germán-mániás náci terror fojtogatásában fuldokló országra, melytől a világhírhírű Vörös Hadsereg bennünket megszabadított.

Az elesett orosz és magyar hő-sőkre, — akik ebben a háborúban a legfőbb emberi kincsért al-dozták fel életüket: a „százszor szent szabadságért”

Nem felejtjük el az aradi 13 vértanút, mint ahogy nem felejtjük a szomorú 25 esztendőt. Megkö-szönjük felszabadulásunkat Sztalin-nak és a Szovjet-Unió népének és megfogadjuk, hogy hazánk jövő-jét ezentúl a magyar nép józan ér-dekére építjük fel.

Rendőrségi hírek

Az Államrendőrség Szarvasi Já-rási Kapitanyságának közigazga-tási vezetője megkezdte a keres-kedek zárójának, árak feltün-tetésének és a kiállított áruk tisz-taságának ellenőrzését. Elbírál-ás alá kerül egyúttal az ipariga-zolványok jogosultságának a kér-dése és az, hogy az egyes keres-kedek az iparigazolványok által engedélyezett áruk, illetve cikke-ket árusítják-e. A legkisebb szá-bálytalanságért is azonnal megin-dul a kihágási büntető eljárás.

FELHÍVÁS.

Felettes hatóságaim legszigorúbb utasítására ismétlen felhí-vom a járás lakosságának figyelmét, a fasiszta nyomdater-mékek beszolgáltatásának kö-telezettségére. Mindenki a maga és a köz érdekében szolgáltatassa be a Politikai Rendőrségen a még be nem adott fasiszta köny-veit vagy visszamaradt fasiszta folyóiratait, újságjait. Mindazok, akik ezen felhívásnak nem tesz-nek eleget, a legszigorúbb kö-vetkezményeknek teszik ki ma-gukat.

Szarvas, 1945. október 3-án.

BREITNER ISTVÁN
pol. oszt. vez.

Anyakönyvi hírek

1945. október 2-től:

Születtek: Trabach János és Ko-vács Judit fia Sándor-Ferenc Csasz-tván András és Balczó Zsuzsanna fia János, Harmati Pál és Babinsz-ki Mária leánya Judit-Anna.

Házasságot kötöttek: Tóth And-rás Varga Judittal, Kiszely György Madarász Máriával, Roszik János Bacsa Margittal.

Ehaltak: Kondor János 1 éves, Tisjar András 74, Kugyela Kata-lin 70, Terhes György 2. özv. Dankó Sománé, sz. Brózik Amá-lia 82 éves korukban.

— Orvosi hír. Dr. Keszt Béla orvos visszaérkezett. Orvosi és fog-orvosi rendelését a Szemző-féle házban, az Árpád-szállóval szem-ben megkezdte.

MEZŐGAZDASÁG

SZABÓ JÁNOS:

A gabonamagvak előkészítése őszi vetésre

Biztos és jó termést csak egészséges, jól csirázó és gyom-magvaktól mentes vetőmag ad-hat. Az elmúlt gazdasági év nehézségei előre vetik árnyéku-kat erre a gazdasági évre is, sőt a gazdai gondosság és kö-rültekintés hiánya esetén veszé-lyeztetik az év termését is.

A vetőmagvunkat a legna-gyobb gonddal válasszuk ki vagy megbízható helyről szerez-zük be. Kerüljük az árvaléké-sek termésének elvetését, mert fennáll az a lehetőség, hogy ga-bonánk éppen egyedi tulajdon-ságánál fogva elsorvad. Haszná-ljuk az árvalékésű magvakat táplálkozásra, takarmányozásra vagy etetésre. A mennyiségi ter-melés mellett, már most le-gyünk tekintettel a minőségi ter-melésre is.

A gyomok ellen hathatósan éppen a kitisztított vetőmagon

keresztül tudunk védekezni, ezért rostáljuk, triőrözzük vagy sze-lektorozzuk vetőmagvainkat. A másik védekezési mód az, hogy a kultúrnövényeink gyors és egyenletes szép fejlődését biz-tosítjuk a megfelelő talajjelkészi-téssel és tápanyagvisszapóto-lással.

A vetőmagvainkat meg kell védenünk egy igen veszedel-mes gobabetegektől, a külön-böző üszögfeleségektől. Ez el-len legjobb védekezési mód a csávázás. A csávázószer-ek csávázás. A csávázószer-ek hezebben, de beszerezhető a szükséges mennyiségben. A csá-vázási eljárások a csávázósze-rek csomagolásán „Használati utasítás” cím alatt megtalálha-tók.

A vetésre helyesen előkészí-tett magvak a ráfordított mun-kát és költséget sokszorosan kamatoztatják.

Kisgazdaságok vetésforgója

Kisebb földterülettel rendel-kező gazdák úgy választják meg a természetű növényeket, hogy azzal elsősorban a családjuknak szükséges gabonamennyiséget biztosítsák, azonkívül a család-tagok munkaerejét úgy tavasz-szal, mint ősszel általában min-

den évszakban kellőképpen ki tudják használni. Kapás és sok kézimunkát igénylő növényeket kell termeszteni, ami az állandó munka mellett több és biztosabb jövedelmet nyújt, mint a gabo-nafélék termesztése.

Biztosította a vetőmagot az orosz katonai parancsnokság

A búzavetőmag biztosítása érdekében a magyar kormány köz-benjárt az orosz katonai parancsnokságnál, hogy a birtokában, ille-tőleg rendelkezésére álló búzát vetőmag céljaira engedjék át a ter-melőeknek.

Az orosz katonai parancsnokság hozzájárult a kérelemhez olyanképpen, hogy árpa, zab, vagy kukoricáért cserébe kiadja a búzát, mely Szarvason 5 vagon mennyiségben áll rendelkezésre.

Az előjáróság a szükséges intézkedéseket már folyamatba tette.

Védekezzünk a tenyészbénaság ellen

A tenyészbénaság — mint ismeretes — kizárólag fedeztetés útján terjed állatról-állatra. Ez a kór az amúgyis nagymérték-ben megcsappant loállományun-kat kipusztítással fenyegeti. A betegség jelei kezdetben az ivar-szervek duzzanata, később a bőrön csalános kiütés, kerek-ed lapos kiemelkedések for-májában, amelyek egyik napról a másikra keletkeznek és pár nap múlva eltűnnek ugyan, de más testrészen ugyan újra je-lentkeznek, végül a jó étvág ellenére is erős lesóványodás, továbbá a benuulás folytán in-gadozó, terpeszkedő járást okoz.

A betegségnek ezidőszereint nincs gyógyszere. A beteg álla-tokat a hatóság vagy leületi, vagy pedig a beteg méneket ivartalanítja, a beteg kancákat pedig megjelöli a nyak baloldán és mindkét combélen TB bélyeggel. Sajnos a betegség eddig nem fertőzött vidékeken is jelentkezett.

Csak engedélyezett és állandó állatorvosi ellenőrzés alatt álló méneket használjunk fedezte-tésre, nem pedig a tenyésztésre nem engedélyezett zugméneket. A betegséget vagy annak gya-núját köteles a gazda bejelene-teni az előjáróságnak.

Új termelői árak a baromfikereskedelemben.

A Baromfikereskedők Szervezete közli, hogy október 1-vel az ország egész területére érvényes a felvásárló kereskedők a ter-melőeknek hizott libáért és kacsaért elősúly-kilogrammonként leg-alább 700 pengőt kötelesek fizetni. A tojás termelői árát kg-ként 400 pengő ben állapították meg.

Olajsmag beszolgáltatás

Mindazok, akik olajsmagot, úgymint: kendermagot, rosl vagy olajlenmagot, napraforgómagot, repcemagot, ricinusmagot, szója-babot, tökmagot termelnek, kötelesek a háztartási és gazdasági szükségletüket meghaladó mennyiséget a termény betakarításától számított 15 nap alatt kereskedőnek vételre felajánlani és átadni. A terményt a betakarításától számított 15 napon belül feltétlenül ajánlják fel a kereskedőnek, mert a rendelkezések betartását a legszigorúbban ellenőrzik s a mulasztók súlyos büntetésnek teszik ki magukat.

1945. október 5.

(3)

BARANYAY MÁRIA:

Egy hete esik...

És csak várom, várom egyszer elmulni, sőt majd a nap és tovább már nem hull az eső, mely álló hét óta szakad, hisz az október is lassan elmarad.

Mily szép október hervadó varázsa, a hűlő napoknak langyos parázsa mellett merengni színek harmóniáján és nézni, még hány levél marad a fán?

De egy hete esik, undok sár minden, mint robot ölel a bű, se kinn, se benn helyemet mostan sehol sem találom, pórás kőd rönög a látóhatáron.

Köd, eső, sár hogy elfödi a tájat, vak-sötét éjjen hallom amint vágjat egy fekete lovas zord észak felől nyomában a fák végső sóhaja dől.

Egy hete esik, — az utcán, földön sár, egy hete szürkébben ási a határ.

Arisztid gerincferdülése

Arisztid hétrégtörnyedve bemegy az orvoshoz.

Később megjelenik ismét látha-tólag meggyógyultan, kiegyene-sedve.

Tasziló örömmel érdeklődik: mi az kéhlek, ilyen gyorsan helyre-operálták a gerincferdülésedet?

Arisztid: Igen bahátom, kiderült, hogy hozzágomboltam a mellénye-met a nadrágomhoz.

Megalakult a Nobel-bizottság.

A Nobel-bekediját öt évi szü-net után az idén adják ki uj-ból. E célból Hambro norvég képviselőházi elnök elnökleté-vel már meg is alakult a bizott-ság.

Pasteur-évforduló.

Pasteur, a nagy francia tudós, halálának 50. évfordulóját a Szov-jet Szövetségben széles körben megülik és méltatják Pasteur tu-dományos érdemeit. Pasteur első munkatársai oroszok voltak: Ni-koij Gamalejn akadémikus, Vi-nogradzski, a Francia Tudomá-nyos Akadémia tagja és mások. A Pasteur-intézetben érlelődtek meg Ilja MecsNIKOV tudományos gondolatai, aki mesterének és ba-rátjának halála után a párisi Pasteur-intézet élére került. Szent-pétervárott 1888-ban alakították meg a Pasteur-intézetet, amely az ország egyik legnagyobb tudomá-nyos intézetévé fejlődött: a le-ningrádi kísérleti orvostani intézet lett belőle. A szovjet mikrobioló-giai intézetek Pasteur tudományos munkásságának folytatói. Ezek az egysejtű lények szerepét tanul-mányozzák a földművelésben és az élelmiszeriparban, valamint a vegyszeti- és orvostudományban. Az intézet tudósai értékes felfede-zéseket tettek a vitamin-kutatás terén. A vírusok tanulmányozása során közelebb jutottak a nátha-lázat, agyvelőgyuladást és a ve-széltséget okozó vírusok ellen új módszerekkel való küzdelem terén.

Istentiszteletek.

Vasárnap 9 órától az ev. őttemplomban tót, az újtemplomban magyar nyelvű istentisz-teletet tartanak.

Istentiszteletek a róm. kat. templomban: vasárnap 8 órákor diákmissa, 9 órákor cse-nesmissa, 10 órákor nagymissa szentbeszédrel. Délután 6 órákor litánia. Köznapokon reggel negyed 8-kor missa, októberben délután 5-kor ájtatosság.

Református istentisztelet vasárnap délelőtt fél 10 órákor a II. ker. 221. sz. alatti ima-házban.

MŰVÉSZET

Mégegyszer a szavalóversenyről...

A szavalókról már megmondtuk véleményünket, ami pedig a rendezést illeti a vasárnap esti szavalóverseny emlékeztető határkövét jelzi annak a szorgalomnak és akaratnak, amit a MADISz rendezőgárdája örömmel áldoz fel a kultúra fejlesztéséért.

Tavaly október óta nélkülözük már az ilyen, különösen a zeneszámokat tekintve, gazdag műsort.

Akár Rágyanszky Judit hegedűszámát, Hankiss Edit tehetséges zongorajátékát, akár a Tauth Antal karnagy vezényelte kiváló „Cecilia” kórust vagy a hatásos „Szimfonikus zenekart” hallgattuk, csak azon sajnálkozhattunk, miért nem találkozunk sűrűbben velük a műsoros-esteken?

Bizony a zenének, a dallamok világnak lélekmesztése oly

sok emberre ráérne... Ámbár a versnek, a szavalatnak is hasonló a hatása és ezért kell előképzésben részesíteni a gyengébb szavalókat, nehogy egy elrontott szám lélekrombolást okozzon.

Mint hallottuk a MADISz a vasárnapi sikerrel „vizsgázottakból” élcsepatot toborzott és hetenként többször próbát tart, melyre 12 km-ről is begyalogolnak esetenként a szereplők.

Az ifjúság alkotó kedvét azonban nem lőri meg az ilyen „csékélység”, mert a vasárnapi szavalóversenyen bebizonyosodott, hogy a közönség hálája valósággal nem ismer határt a jól kidolgozott műsorszámra.

A tapasztalatok és az elhangzott vélemények alapján a MADISz a közeljövőben gazdag, meglepetés-műsorral kedveskedik Szarvas közönségének.

Szarvasi hadifogoly-szolgálat

Szeptember hó 21-én megérkeztek: Frankó András T. IV. 291., Szinka János T. IV. 170., Csipai János Békésszentandrás, Mező Pál Kondoros (Szvetli-ből), Szemerédi Lajos karp. őrm. Foksánból, vitéz Tóth Árpád postást Oroszországba vitték, Medvegy állatorvos (zls.) Foksánban volt. Sinkovics gazd. végzett Foksánban volt aug. 26-án.

— Bacsó Károly, Garamvölgyi Aranka férje I. ker. Zagonból. — Szeptember 22-én hír érkezett: Papp Sándor T. VI. 185. Gurten (Ausztria). — Kovács József 1922 Csikszentdomokoson, 1944-ben orosz fogság. — Litauszki Pál (elacsny) Szászrégenben, 1944 szeptemberben orosz fogságba. — Kovács József 1922, Prügynél könnyen megsebesült, Putnokon kórházban 1944 októberben. — Borgulya Pál s. lev. okt. Tarcalon 1944 októberben. — Mucsó József Kunszentmárton, Gurten. — Janurik Mihály T. VII., Treben (Németország).

28-án reggel hír érkezett: Belicza Mihály Kondoros, Áchim-ut 129. tud a következőkről: Komár Mihály tizedes passói kórházban jan.—máj. 2 ig, lábára sebesült. — Rapkovszki Pál Pochingban van. — Gulyás Mihály, Gyarmati András tanár, Lipták Mihály tanító itthon, Litauszki András, Furár György Galáth Mihály. — Megyik György honvéd meghalt, érdeklődni Gózs Lajos, Debrecen, Zrínyi-ut 57.

28-án délután: Júliusban fog-

ságban voltak: Podani tanító, Tákos Lajos, dr. Janurik ügyvéd, Komár Pál bcsabai tanító. — Wilandnéfal Eta nevű segéd leány levelet kapott s abban a következőkről adnak hírt: Galáth János banktisztviselő januárban Nagyalacsonyban beszélt Regős János tanárral, jól volt, Kriska hentes Weisensteinben szep. 16-án jól volt. Széll Jenő melomtatudományos szinten onnan indul, s hó 2—3-án megérkezik. Szövelkezelési majom főgépezésének fia szep. 16-án jól volt.

Október 2-án hír érkezett: Galáth András (édesanya Kolompár leány) Bukovinában márciusban könnyebben megsebesült.

Hirdessen a SZARVASI UJSÁG-ban!

Szarvasi Takarékpénztár

Előnyös feltételek mellett folyósít

kölcsönt

és gyümölcsötletésre elfogad betéteket.

Mint a FUTURA főbizománya vásárolt mindenféle terményt. Telefonszám: 70.

Freckska-Mozgó

Október 6-án szombaton, 7-én vasárnap és 8-án hétfőn

ÖKÖLJOG

Amerikai cowboy-film.

Október 10-én szerdán és 11-én csütörtökön.

A KIS LÁZADÓ

Amerikai filmszenzáció Nagyszerű kiegészítő.

TESTEDZÉS

Baranyai Béla a Turul SE kiváló kapusa szeptember 23-án, vasárnap tartotta esküvőjét Kolimar Juliskával. A Turul SE kézilabda csapatának volt neves játékosával. Az új házaspár a csapat tagjai és a sportbarátok nagy tábora jókívánságaikkal halmozták el.

Magyar Zoltán a Turul volt neves játékos a múlt hónapban érkezett hazra egy Felső-Ausztria fogolytáborból. A kiváló játékos életkörülményei miatt, sajnos, egyelőre még nem játszhat a Turul csapatában. Reméljük azonban, hogy a közeljövőben a most fennálló akadályok elgördülnek előle és Magyar Zoli ismét a Turul játékos lesz.

KÉZILABDA

Vasárnap négy helyzeti csapat játszott itthon kézilabda mérkőzést, három férfi és egy női. A két újonc férfiugyútes, a Kossuth S. E. és a Barátság S. E. rangadót játszott, melyből a Kossuth csapata került ki győztesen.

KOSSUTH SE—BARÁTSÁG SE
5:2 (3:2)

I. o. férfi bajnoki. Vezette Rankó S.

Az első félidőben egyenlő ellenféként küzd a két csapat. A játék elég változatos, de a gólképtelen csatárak mellett lassan születnek a gólok. A második félidőben a Kossuth kissé feljavul, Lendvay és Janurik jó játéka elődönti a mérkőzés eredményét. Góldobó Lendvay 4, Janurik, illetve Földesi és Csasztyan.

Csabacsüdi MADISz—Szervasi MADISz
1:1 (0:0)

I. o. női bajnoki. Vezette Csató Pál.

A kerület két legerősebb csapata mérte össze erejét vasárnap. Az eredmény eldöntetlen lett. A pálya helyenként sáros talaja kissé akadályozta, hogy a két csapat szép, iramos mérkőzést játszasson. Az első félidőben sokszor lefut a szarvasi támadósor, azonban a kapu előtti mély sár minduntalan megakasztotta a támadást. A második félidőben mindkét csapat enged az iramból. A vezetést Csabacsüd szerzi meg egy szabaddobásból. A MADISz-lányokat kissé felénkíti a gól, veszélyesen támadnak, gólt azonban nehezen tudnak elérni. Az állandó fölényvel egy büntetőt hercolnak ki, melyet Zvara értékesít. A szarvasi csapatból Valent és Molnár II. játszott kiemelkedően.

Szarvasi MADISz—Öcsödi MADISz
16:0 (8:0)

I. o. férfi bajnoki. Vezette Csató Pál. A Szarvas és Vidéke Kerületben vasárnap játszotta a MADISz T. E. csapata első bajnoki mérkőzését. Az újonc öcsödi MADISz ellen játszó szarvasi együttesben öt fiatal játékos szerepelt. A nagy gólarányú győzelem a MADISz képességeit dicséri, annál is inkább, mert játékoshiány miatt végig csak 10 emberrel játszott. A mérkőzés elején a játékosok nehezen melegszenek bele a játékba. A csatársor a kapu előtt nehezen talál magára és a gólzápork csak a 7. percben indul meg. Az első félidőben sokkal több gólt érhetne el a MADISz, de Kugyelát számtalanszor leseréli a játékezőlő sippja, Kiss pedig mindig a kapu mellé, vagy kapusba dobja a labdát. Ezenkívül 4 kapufát és 2 érvénytelen gólt dobna a hazaiak, ami szintén a MADISz óriási fölénye mellett tanúskodik. A második félidőben kissé ellaposodik a játék. Muska és Kiss sokat „tribliznek”, ami nagyon kiselletti a gyors és eredményes akciókat, de a gólokban azért most sincsen hiány. Kugyela kevesebb-szer van leserél és egymásután értékesíti Kiss hosszan előreadott labdát. A MADISz a nagy gólarányú győzelem ellenére sem mutatott valami nagyszerű

játékot, de a fiatal védelem két-három tagja mégis dicséretet érdemel. A gólkat: Kugyela 9, Lázár 2 és Kiss dobta.

Kondorosi T E—TURUL

kerületi bajnoki labdarúgó mérkőzés lesz vasárnap Kondoroson. A két csapat felállója mindenkor a legizgalmasabb és legerősebb iramos mérkőzés eredményezte. Tudatában vagyunk annak, hogy ha a Turul komplett csapatával utazik a Kondorosra, ott sikerrel állja meg helyét, bár a két elmaradt mérkőzés hiányát bizonytalanná éreztet fogja a csapat. Reméljük azt, hogy a Turul játékosai átérték a mérkőzés fontosságát és teljes erőbedobással fognak küzdeni a csapat győzelméért Kondoroson.

A TURUL II. idehaza

játszik bajnoki mérkőzést a Turuke csapatával. Bizunk abban, hogy II. csapatunk összeállítás is a legjobb lesz s így biztosak vagyunk abban, hogy a Turul II. győzelme sem maradhat el.

RÁDIÓMŰSOR:

Október 5. péntek.

7:00 Hírek. 7:15 Reggeli zene. 8:00 Filmszemle. 8:15 Hanglemezek. 9:00 Katona zenekar. 10:00 Hírek. 12:00 Rangszó. hírek. 12:45 Szervanszky hegedű. 12:45 Vigyázztok a kisgyermekre. 13:00 Jazz-zenekar. 13:45 Rendeletek ismertetése. 14:00 Hírek. 14:10 A vöröskereszt közleményei. 16:00 Hírek. 16:10 Palánkai Klára énekel. 16:45 Szakszervezeti tanácsadó. 17:00 Bartók Béla gyászünnepe. Kb. 18:00 Hírek. 18:25 Mit üzen a rádió? 18:50 Hanglemez. 19:00 Tildy Zoltán beszél. 19:30 Lánc-lánc esztendő. 20:00 Hírek, sport-hírek. 0:20 Új melódiai szárnyán. 21:00 Műsorismertetés. 21:00 A vöröskereszt közleményei. 21:15 Rákosi Matyas beszél. 21:45 Hanglemezek. 22:00 Hírek, rendeletek ismertetése. 22:20 Hanglemezek. 23:00 Hírek orosz nyelven. 23:10 Hírek angol nyelven. 23:20 Hírek francia nyelven. 23:30 Olasz és spanyol dalok.

A Nemzeti Parasztpárt

1945. október 7-én vasárnap délelőtt 10-kor Öcsödön délután 3-kor, Bsztrandáson választási nagygyűlést tart.

Beszélni fognak:

Bencsik István járási tükár. Latkóczi Miklós a kondorosi szervezel elnöke. Vaikovszki György megyei szervező tükár.

Mindenki hallgassa meg, hogy mit akar a falu népének igazi pártja:

a Nemzeti Parasztpárt
Népeit a népért!

Bütorozott szobát azonnalra keressék. Cim a nyomdában leadható.

30 hold föld berbe vagy feles művelésre kiadó. Érdeklődni lehet I. ker. 208. sz.

SZARVASI UJSÁG

A SZARVASI JÁRÁS PARTIZÁN BETILAPJA

Szerkesztőbizottság:

Független Kisgazdapárt: BORGULYA ENDRÉ
Magyar Kommunista Párt: VARIAS PÁL
Nemzeti Parasztpárt: BENCNIK ISTVÁN
Polgári Demokrata Párt: DR. HÖRDOVÁNYI GYULA
Szociáldemokrata Párt: WEISS BÉLA

Felölös szerkesztő: DR. LEBENYI ZOLTÁN

Felölös kiadó:

A FÜGGETLENSÉGI FRONT SZARVASI PÁRTJAI

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

SZARVAS II. KOSSUTH LAJOS-UTCA 19. SZÁM.
Nyomatott a Szarvasi Közlöny Nyomda-és Lapkiadóvállalat nyomdájában. Szarvas I. ker., Horváth Miklós-út 9. sz.

SZARVASI HITELBANK R. T.

Deák Ferenc utca 13. szám.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Turul : Mozgó

Október 6-án szombaton, 7-én vasárnap és 8-án hétfőn

BROADWAY MELODY 1940.

Kieg. Chaplin a holdkörös.